



تشریحی ۱۳۹۷ دشوار

۱ اگر بگوییم «دوستان مدرسه‌ای شبیه به هم هستند، دوستان علی کوشا هستند؛ پس علی کوشا است». برای مقابله با خطا در این استدلال، چه باید کرد؟

تشریحی ۱۳۹۷ ساده

۲ بهترین استنتاج بهترین تبیین نوعی استدلال ... است و در ... کاربرد دارد.

تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

۳ وجه مشابهت استدلال استقرایی و استدلال تمثیلی در چیست؟

تشریحی ۱۳۹۶ ساده

۴ استفاده خلبان‌ها از دستگاه‌های شبیه‌ساز پرواز در مراحل تمرینات خود، از کاربردهای ... است و در صورتی که از مقدمه‌ای بارم: ۱ جزئی به نتیجه جزئی دیگری دست یابیم از استدلال ... بهره جسته‌ایم و اگر از مقدمه‌ای جزئی به نتیجه کلی برسیم از استدلال ... استفاده کرده‌ایم.

نهایی ۱۳۹۹ متوسط

۵ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
رعایت نکردن شرایط استفاده از استقرا منجر به مغالطه ی..... می شود.

تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

۶ اگر کسی از این بیت که «پای استدلالیان چوبین بود / پای چوبین سخت بی‌تمکین بود» نتیجه بگیرد که پای استدلالیان بی‌تمکین است، چه استدلال‌هایی را به کار برده است؟

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷ متوسط

۷ اشکال استدلال‌های زیر را بیان کنید.

الف) آهن فلز است و در دمای طبیعی جامد است، پس جیوه نیز که فلز است، مانند آهن در دمای طبیعی جامد است.

ب) جهانگردی وارد شهر غربی شد و برای خرید به دو مغازه مراجعه کرد که هر دو مغازه داران آن شهر گران فروش بودند، وی نتیجه گرفت که همه گران فروش هستند.

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷ دشوار

۸ با توجه به انواع استدلال قیاسی، نوع استدلال‌های زیر را با ذکر دلیل مشخص کنید.

الف) فیلمی که ترسناک است، در شروع هشدار می‌دهد مناسب سن زیر ۱۵ سال نیست. در این فیلم هشدار نداده است، پس می‌توانم آن را با دختر کوچک ببینم، زیرا ترسناک نیست.

ب) اگر ماهی در آب زندگی نکند، می‌میرد ← این ماهی از تنگ بیرون افتاده است، پس حتماً مرده است.

۹

تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

برای رفع مشکل کمبود اعتماد به نفس به یک روان‌شناس مراجعه کردم. او در زمان مشاوره دو موضوع را مطرح کرد. اول اینکه «بسیاری از مراجعان آن روان‌شناس، مشکل کمبود اعتماد به نفس داشته‌اند، بنابراین کمبود اعتماد به نفس یکی از رایج‌ترین مشکلات جامعه است.» و دیگر اینکه «یکی از مراجعان او که کمبود اعتماد به نفس داشت در کودکی به شدت مورد سرکوب خانواده قرار گرفته است، پس احتمالاً کمبود اعتماد به نفس من هم به‌خاطر سرکوب خانواده در دوران کودکی بوده است.» این دو استدلال به‌ترتیب ... و ... هستند.

۱۰

نهایی ۱۴۰۰ دشوار

نوع استدلال (استقرای تمثیلی، استقرای تعمیمی، استنتاج بهترین تبیین) را مشخص کنید.
بارم: ۱
الف) دیروز از جلوی مدرسه ای عبور می‌کردم، درهایش بسته بود، جمعه یا روز تعطیل هم نبود، هوا هم که آلوده نیست حتماً برای کرونا تعطیل کرده‌اند.
ب) با چند نفر از مدرسان این موسسه که صحبت می‌کردم در تیزهوشان درس خوانده بودند پس همه مدرسان آن فارغ التحصیل مدارس خاص هستند.
ج) ماه تولد عباس با برادرش یکی است بنابراین او خلق و خوی برادرش را دارد.

۱۱

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

مبنای کدام نوع استقرا بر اساس تخمین بنا شده است و در کدام نوع استدلال مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند؟
بارم: ۱

۱۲

تشریحی ۱۳۹۶ ساده

در روش ... احتمالات مختلفی را بررسی می‌کنند و با حذف تبیین‌های اشتباه به بهترین تبیین دست می‌یابند. این روش نوعی ... است.
بارم: ۱

۱۳

تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

استدلال‌هایی که در زیر آمده است به‌ترتیب چگونه استدلال‌هایی است؟
بارم: ۱
«هر حیوانی در هنگام جویدن، فک پایین خود را تکان می‌دهد چرا که انسان، اسب و گوسفند چنین هستند.» / تعداد رکعت‌های نماز ظهر در سفر نصف می‌شود، بنابراین نماز عشاء نیز در سفر دو رکعت می‌شود. / اگر باران ببارد زمین خیس می‌شود، اکنون باران باریده است پس زمین خیس است.»

۱۴

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۹ ساده

صحیح یا غلط بودن گزاره‌های زیر را مشخص کنید. (ص/غ)
بارم: ۲
الف) دانش بشری را می‌توان به دو حیطه تعریف و استدلال تقسیم کرد.
ب) پیش از پرداختن به مبحث تعریف لازم است با قضایا و اقسام آن آشنا شویم.
ج) از آنجایی که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن شود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.
د) از استنتاج بهترین تبیین در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.

۱۵

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

در استدلال تمثیلی به ... توجه می‌کنیم و رابطه دو مفهوم شکل و بیضی ... می‌باشد.
بارم: ۱

۱۶

نهایی ۱۳۹۹ متوسط

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
بارم: ۱
در روش استدلال دقیقاً مانند یک کارآگاه عمل می‌کنیم.

(۱۷)

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

در صورتی که از مقدمه جزئی به نتیجه جزئی و از مقدمات جزئی به نتیجه کلی برسیم به‌ترتیب از چه نوع استدلالی استفاده کرده‌ایم؟

(۱۸)

تشریحی ۱۳۹۷ دشوار

در عبارت «من معمولاً از این مغازه لوازم‌التحریر تهیه می‌کنم و جنس آن‌ها مرغوب بوده است و حتماً این بار هم جنس آن‌ها مرغوب خواهد بود» از چه نوع استدلالی استفاده شده است و چه استدلالی می‌تواند سبب ایجاد مغالطه شود؟ (به‌ترتیب)

(۱۹)

تشریحی ۱۳۹۸ ساده

به‌ترتیب اینکه بسیاری از روان‌شناسان برای بهتر بیان کردن نظر خود، داستان مراجعه‌کننده دیگری را برای بیمار نقل می‌کنند از کاربردهای کدام استقرا می‌باشد و ویژگی این استقرا چیست؟

(۲۰)

تشریحی ۱۳۹۶ ساده

شیوه‌های نقد استدلال تمثیلی ... و ... است و استدلال استقرایی ...

(۲۱)

تشریحی ۱۳۹۶ ساده

در علوم انسانی همانند علوم تجربی در پی ... هستیم؛ استدلال‌های به‌کار رفته در این علوم، ... است و در میان تجمع اعتراض‌آمیز برای پذیرش مطلبی، سخنران به‌دنبال ... است و امروزه ... علاوه بر تمامی روش‌های اقلانی مانند گذشته شامل ... نیز می‌شود.

(۲۲)

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

در استدلال ... حکم یکی را به‌دلیل مشابهت ظاهری به مورد دیگر سرایت می‌دهیم و در استدلال ... با چند بار بررسی یک مورد، حکم کلی خود را بیان می‌کنیم.

(۲۳)

تشریحی ۱۳۹۷ متوسط

به‌ترتیب مشخص کنید هر یک از عبارات زیر جزء کدام یک از اقسام استدلال استقرایی محسوب می‌شود؟
«کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر»، «تاکنون همه خانه‌هایی که دیده‌اید آپارتمانی بوده، پس هیچ خانه ویلایی در این شهر وجود ندارد»، «چند روز است در راه مدرسه علی را می‌بینم، پس از این به بعد نیز او را خواهیم دید»

(۲۴)

تشریحی ۱۳۹۷ دشوار

«کشف می‌کنیم که علت سرماخوردگی و آبله، ویروس است؛ سپس نتیجه می‌گیریم علت همه بیماری‌ها ویروس می‌باشد»
به‌ترتیب مثال مذکور چه نوع استقرایی است و چرا مبنای آن براساس تخمین بنا شده است؟

(۲۵)

تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

در صورتی که فقط از دبیرستانی که در آن درس می‌خوانیم، نظرسنجی کنیم و بخواهیم نتایج آن را به همه دبیرستان‌های کشور تسری دهیم، کدام شرط از استقرای قوی را رعایت نکرده‌ایم و دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟

(۲۶)

تشریحی ۱۳۹۸ ساده

استنتاج بهترین تبیین نوعی ... است که ... دارد.

(۲۷)

تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

بررسی احتمالات مختلف در وقوع یک تصادف جاده‌ای از جمله کدام استدلال است و این روش استدلالی چه نامیده می‌شود؟

(۲۸)

تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

گروهی از محققان در یک وزارتخانه، با بررسی حقوق کارمندان آن وزارتخانه به این نتیجه رسیدند که در ایران، کارمندا نمی‌توانند با حقوق کارمندی، خانه بخرند. این محققان در این پژوهش دچار مغالطه ... شده اند؛ زیرا ...

(۲۹)

تشریحی ۱۳۹۸

ساده

استقرای تمثیلی استدلالی ... است و مغالطه ای که بر اساس این نوع استدلال رخ می دهد ... نام دارد.

بارم: ۱

(۳۰)

نهایی ۱۳۹۹

دشوار

هریک از استدلال های زیر از چه قسمی است؟ (قیاس-استقرای تمثیلی-استقرای تعمیمی-استنتاج بهترین تبیین)
(الف) نوجوانی در خیابان دراز کشیده و ناله می کند، حتما تصادف کرده است.

بارم: ۱

(ب) همراهی آب شش دارد. پس قزل آلاهم آب شش دارد.

(ج) ستاره شناسان سیاره ای را در فاصله ی چند صد سال نوری از زمین کشف کرده اند که مشخصاتش مانند مشخصات زمین است و بر همین اساس استدلال کرده اند که احتمالا در آن سیاره زندگی وجود دارد.

(د) پرسش از چند دانش آموز به این نتیجه رسیدم که همه دانش آموزان در درس منطق قوی هستند.

(۳۱)

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

متوسط

هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام یک از کاربردهای استدلال می شود؟

بارم: ۲

(الف) در علوم مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی از برهان استفاده می کنیم.

(ب) در فن بیان به سخنرانان آموزش داده می شود چگونه تاثیر کلامی بهتر داشته باشند.

(ج) به گونه ای مقدمات را مطرح می کنیم که طرف مقابل نتواند نتیجه مورد نظر ما را زودتر حدس بزند.

(د) گاهی در پی استدلال هایی هستیم که طرف مقابلمان دیگر حرفی برای گفتن نداشته باشد.

(۳۲)

تشریحی ۱۳۹۹

ساده

در روش ... احتمالات مختلفی را بررسی می کنند و با حذف تبیین های اشتباه به بهترین تبیین دست می یابند. این روش نوعی ... است.

بارم: ۱

(۳۳)

تشریحی ۱۳۹۸

دشوار

کدام یک از اقسام استدلال در رباعی زیر به کار رفته است؟

بارم: ۱

هر راز که اندر دل دانا باشد / باید که نهفته تر ز عنقا باشد

کاندر صدف از نهفتگی گردد دُر / آن قطره که راز دل دریا باشد

(۳۴)

تشریحی ۱۳۹۹

متوسط

در نقد استقرای تمثیلی غلط، از شیوه های ... و ... استفاده می کنیم. نتایج استدلال تمثیلی ... است. اگر بگوییم «این فرد مانند برادرش لالایی است، برادر این فرد مردم آزار است، این فرد مردم آزار است» از ... استفاده کرده ایم.

بارم: ۱

(۳۵)

تشریحی ۱۳۹۸

متوسط

در ... ، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند و مبنای ... بر اساس تخمین بنا شده است.

بارم: ۱

(۳۶)

تشریحی ۱۳۹۸

متوسط

نوع استدلال زیر چیست و از نظر قوت و ضعف چگونه است؟

بارم: ۱

«بیشتر رتبه های برتر کنکور از شهر تهران هستند؛ بنابراین من از یک شهر کوچک نمی توانم رتبه خوبی در کنکور کسب کنم.»

(۳۷)

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

درست یا نادرست بودن هر عبارت را با ص و غ مشخص کنید.

بارم: ۱

(الف) نسبت بین مصادیق دو مفهوم گوسفند و انسان احمق تساوی است. ()

(ب) در عبارت «خواب خودم را تعریف کردم» منظور از «خواب» اشاره به حیطه ی ذهنی دارد. ()

(ج) دراستقرا از مقدمات جزیی به نتیجه ی کلی میرسیم. ()

(د) از شرایط استقرای قوی اینست که نمونه ها باید مشابه و غیرتصادفی باشند. ()

(۳۸)

ساده

تشریحی ۱۳۹۸

رضا گفت دوستم در اداره دیگری سمت من را دارد ولی بیشتر حقوق می گیرد. احمد در پاسخ گفت تو به صورت پاره وقت کار می کنی اما دوستت تمام وقت کار می کند. احمد برای پاسخ به مغالطه رضا از چه روشی استفاده کرده است؟

بارم: ۱

(۳۹)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

اگر در پاسخ به استدلال «انسان مانند بالنی است که مال و منال همچون وزنه هایی به آن آویزانند.» گفته شود: «انسان مانند اتومبیلی است که مال و منال سوخت آن است.» یوتیپیی اولاً از چه استدلالی استفاده شده است؟ ثانیاً راه مقابله با آن کدام است؟

بارم: ۱

(۴۰)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

عالی ترین فعالیت ذهن بشر کدام است؟

بارم: ۱

(۴۱)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

میوه فروشی ۱۰ جعبه از بین ۱۵۰ جعبه سیب یک باغدار را بررسی می کند و بیان می کند که سیب های باغ مرغوب نیستند؛ کدام شرط استفاده از استقرا به درستی رعایت نشده است و دچار چه نوع مغالطه ای شده ایم؟

بارم: ۱

(۴۲)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

ماهیت استدلال را ... می سازد.

بارم: ۱

(۴۳)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

چند مورد از مثال های زیر دارای شرایط استقرای تعمیمی قوی هستند؟

بارم: ۱

- از مجموع ۱۰۰ مرکز تشخیص و پیشگیری از بیماری ایدز که در کشور A قرار دارد ، با بررسی ۶۰ مرکز در استان های مختلف و افزایش بیماران مبتلا به ایدز که از بیماری خود آگاه هستند را حکم می کنیم.

- برای تشخیص کم و زیاد بودن جرم خفت گیری در شهر تهران به کلانتری های منطقه ۱۳ شهرداری مراجعه می کنیم و استقرا می کنیم که این بزه در تمام تهران به ندرت رخ میدهد.

- با مراجعه به ۳ استخر در مناطق مختلف اصفهان، نتیجه می گیریم که تمامی استخرهای این شهر از کیفیت و بهداشت بالایی برخوردارند.

- با بررسی ۷۰ درصد از مراکز آموزش عالی در سطح کشور، و با در نظر گرفتن مقاطع تحصیلی مختلف به این نتیجه می رسیم که در مجموع تعداد دانشجویان دختر، بیش تر از دانشجویان پسر است.

(۴۴)

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

مورد زیر را با استنتاج بهترین تبیین نتیجه گیری کنید.

بارم: ۱

طبق روال همیشگی ساعت ۸ صبح وارد مدرسه می شوی اما هیچ کس را در مدرسه نمی بینی .

سوال ۱ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۷ دشوار

برای مقابله با مغالطه تمثيل ناروا، از دو شيوه می‌توان استفاده کرد: ۱- توجه به وجوه اختلاف، ۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف. در این نمونه: اشاره به نقاط ضعف و تنبلی علی به اختلاف‌های موجود میان دوستان مدرسه‌ای اشاره می‌کنیم و نشان می‌دهیم که این استدلال تمثیلی، غلط است.

سوال ۲ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۷ ساده

«استنتاج بهترین تبیین»، نوعی استدلال استقرایی است و در زندگی روزمره و مسائل علمی کاربرد دارد.

سوال ۳ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

وجه اشتراک استدلال استقرایی و استدلال تمثیلی در این است که هر دو از مقدمات جزئی آغاز می‌شوند.

سوال ۴ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ ساده

از کاربردهای «تمثيل» استفاده در صنایع هوایی است، یعنی خلبان‌ها مراحل از تمرینات خود را در دستگاه‌های شبیه‌ساز پرواز انجام می‌دهند و در استدلال «تمثیلی» که مبتنی بر مشابَهت ظاهری امری با امر دیگر است از مقدمه‌ای جزئی به نتیجه‌ای جزئی می‌رسند. در «استقرا» از مقدمه‌ای جزئی به نتیجه‌ای کلی می‌رسند.

سوال ۵ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

تعمیم شتاب زده

سوال ۶ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

از آنجا که در این بیت از تشبیه پای استدلالیان به چوب استفاده شده است و بر این اساس نتیجه گرفته شده است که پای استدلالیان بی‌تمکین خواهد بود، پس می‌توان گفت این بیت استدلالی تمثیلی است. از طرفی دیگر، این استدلال از دو مقدمه و یک نتیجه تشکیل شده است که اجزای نتیجه در مقدمات پخش شده‌اند؛ پس استدلالی قیاسی (از نوع اقترانی) نیز است.

سوال ۷ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷ متوسط

الف) استدلال تمثیلی نادرست

ب) استدلال استقرایی ضعیف یا مغالطه تعمیم شتابزده

سوال ۸ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷ دشوار

الف) قیاس اقترانی - زیرا اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده است.

ب) قیاس استثنایی - زیرا عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است.

سوال ۹ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

در استدلال اول، روان‌شناس با مشاهده مراجعان خود، حکم آنها را به کل جامعه تعمیم داده است که «استقرای تعمیمی» است و در استدلال دوم براساس مشابَهت ظاهری دو امر جزئی، احکام یکی را بر دیگری تسری داده است که این استدلال «استقرای تمثیلی» است.

سوال ۱۰ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ دشوار

الف) استنتاج بهترین تبیین ب) استقرای تعمیمی ج) استقرای تمثیلی

سوال ۱۱ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

از آنجا که در استقرای تعمیمی تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم، مبنای آن براساس تخمین بنا شده است. استدلال قیاسی نوعی استدلال است که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.

ساده

تشریحی ۱۳۹۶

گزینه درست: null

سوال ۱۲

در روش «استنتاج بهترین تبیین»، احتمالات مختلفی را بررسی می‌کنند و با حذف تبیین‌های اشتباه، به بهترین تبیین دست می‌یابند، این روش نوعی «استدلال استقرایی» است.

دشواری

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۱۳

در دو استدلال اول، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی ندارد. بلکه صرفاً از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند. اما در استدلال سوم، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند. بنابراین دو استدلال اول، استقرایی اند و استدلال سوم قیاسی.

توضیح نکات درسی:

نتیجه استدلال استقرایی احتمالی است و ممکن است غلط باشد. اما نتیجه استدلال قیاسی، در صورت صادق بودن مقدمات و درست بودن قیاس، حتماً صادق است.

ساده

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۱۴

الف) غ دانش بشری به دو حیطه تصور و تصدیق تقسیم می‌شود.

ب) غ پیش از پرداختن به مبحث تعریف لازم است با مفاهیم و الفاظ آشنا شویم.

ج) ص

د) ص

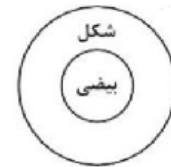
متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۱۵

در استدلال تمثیلی به وجوه اختلاف توجه می‌کنیم. رابطه دو مفهوم شکل و بیضی عموم و خصوص مطلق می‌باشد. برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا به وجوه اختلاف توجه می‌کنیم. در استدلال تمثیلی مشابهت دو مفهوم مطرح است.



عموم و خصوص مطلق

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۱۶

استنتاج بهترین تبیین

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۱۷

از مقدمه جزئی به نتیجه جزئی رسیدن، «تمثیل» و از مقدمات جزئی به نتیجه کلی‌تر رسیدن، «استقرا» است.

دشواری

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۱۸

در «استقرای تعمیمی» با مشاهده چند مورد جزئی، حکمی کلی به دست می‌آید مانند مثال مذکور در صورت سوال. «استقرای تمثیلی» استدلالی است که می‌تواند منجر به مغالطه تمثیل ناروا شود.

ساده

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۱۹

بسیاری از مشاوران و روان‌شناسان برای بهتر بیان کردن نظر خود، داستان مراجعه‌کننده دیگری را برای آنان نقل می‌کنند و این مورد از کاربردهای استقرای تمثیلی می‌باشد و استقرای تمثیلی استدلالی ضعیف است چرا که به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد و نتیجه قطعی گرفت.

سوال ۲۰ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ ساده

شیوه‌های نقد استدلال تمثیلی: ۱- توجه به وجوه اختلاف ۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف. «استدلال استقرایی براساس تخمین بیان شده و نمی‌توان از آن نتیجه «یقینی» گرفت.

سوال ۲۱ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ ساده

در علوم تجربی و علوم انسانی در «پی فهم حقایق علمی» هستیم و استدلال‌های به‌کار رفته در این علوم «برهانی» هستند. در تجمع‌های اعتراض‌آمیز برای پذیرش مطالب از جانب افراد، سخنران به‌دنبال «قانع کردن» افراد است و امروزه «اقناع دیگران» علاوه بر تمامی روش‌های اقناعی، مانند گذشته شامل «خطابه» نیز می‌شود.

سوال ۲۲ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

در استدلال «استقرای تمثیلی» حکم یک نمونه را به‌دلیل مشابهت ظاهری به مورد دیگر سرایت داده‌ایم و در استدلال «استقرای تعمیمی» با چند بار بررسی یک مورد، حکم خود را به آن تعمیم می‌دهیم.

سوال ۲۳ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۷ متوسط

در استقرای تمثیلی صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی، احکام یکی را بر دیگری تسری می‌دهیم در علوم مختلف (مانند ادبیات) از مشابهت میان پدیده‌های مختلف برای توضیح بهتر مطالب استفاده می‌کنیم. در استقرای تعمیمی با مشاهده چند مورد جزئی، حکمی کلی به دست می‌آوریم. عبارت اول استقرای تمثیلی و عبارات دوم و سوم استقرای تعمیمی می‌باشد.

سوال ۲۴ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۷ دشوار

مثال مذکور در صورت سؤال، یک «استقرای تعمیمی» است؛ زیرا با مشاهده چند مورد جزئی، حکمی کلی به دست آمده است، از آنجا که در استقرای تعمیمی تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم، مبنای آن براساس تخمین بنا شده است و نمی‌توان نتیجه قطعی از آن گرفت.

سوال ۲۵ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

«نمونه‌ها باید متفاوت و تصادفی» باشند و بیانگر همهٔ طیف‌های مختلفی باشند که بررسی خواهند شد؛ مثلاً در صورتی که فقط از دبیرستانی که در آن درس می‌خوانیم، نظرسنجی کنیم و بخواهیم نتایج آن را به همهٔ دبیرستان‌های کشور تسری بدهیم، نتیجه‌گیری ما درست نخواهد بود. هنگامی که شرایط استفاده از استقرا را به درستی رعایت نمی‌کنیم، دچار مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» می‌شویم.

سوال ۲۶ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ ساده

استنتاج بهترین تبیین گونه‌ای از استقراء است و بنابراین، نتیجه‌ای قطعی ندارد.

سوال ۲۷ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

استدلالی که احتمالات مختلفی را بررسی کرده و با حذف تبیین‌های اشتباه به بهترین تبیین دست می‌یابیم، نیز نوعی استدلال «استقرایی» است که آن را «استنتاج بهترین تبیین» می‌نامند.

سوال ۲۸ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

این استدلال یک استقرای تعمیمی است و مغالطه‌ای که در این استدلال رخ می‌دهد مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» است. زیرا در یک استقرای تعمیمی باید نمونه‌های آماری به صورت تصادفی انتخاب شود.

سوال ۲۹ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ ساده

استقرای تمثیلی استدلالی ضعیف است و مغالطه‌ای که بر اساس این نوع استدلال رخ می‌دهد مغالطه تمثیل ناروا نام دارد.

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۰

الف) استنتاج بهترین تبیین

ب) قیاس

ج) تمثیلی

د) تعمیمی

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۱

الف) دستیابی به حقیقت

ب) اقناع دیگران

ج) غلبه به دیگران

د) غلبه به دیگران

ساده

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۲

در روش «استنتاج بهترین تبیین»، احتمالات مختلفی را بررسی می‌کنند و با حذف تبیین‌های اشتباه، به بهترین تبیین دست می‌یابند، این روش نوعی «استدلال استقرایی» است.

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۳

در رباعی مذکور، راز به قطره‌ای آب تمثیل شده است و حکم آن قطره به راز داده شده است؛ برای با ارزش شدن راز، باید آن را همچون قطره‌ای که با پنهان ماندن تبدیل به دُر و مروارید می‌شود، باید راز را پنهان نگه داشت. بنابراین استدلال به کار رفته در این رباعی، استدلال تمثیلی است.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۴

در نقد استدلال تمثیلی غلط از دو شیوه: ۱- توجه به وجوه اختلاف، ۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف، استفاده می‌کنیم؛ یعنی جنبه‌های اختلاف را مورد توجه قرار می‌دهیم و یا در رد استدلال تمثیلی، یک استدلال تمثیلی، که برخلاف آن باشد، ارائه می‌دهیم. در استدلال تمثیلی نتایج احتمالی هستند و با قطع و یقین درباره آنها نمی‌شود حکم کرد و حتی در بعضی موارد استدلال تمثیلی می‌تواند منجر به مغالطه شود. در نمونه ذکر شده چون فرد را همانند و شبیه برادرش دانستیم، پس استدلال ما استدلال تمثیلی خواهد بود.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۵

در استدلال قیاسی، نتیجه ضرورتاً در پی مقدمات می‌آید و با پذیرش مقدمات ضرورتاً باید نتیجه را نیز بپذیریم. مبنای استقرای تعمیمی نیز تخمین است. در استقرای تعمیمی تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۶

در استدلال فوق با مشاهده چند مورد جزئی حکمی کلی به دست آمده است؛ پس استدلال استقرایی است و نتیجه آن یقینی نیست.

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۷

الف) غ

ب) ص

ج) ص

د) غ

ساده

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۸

برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا از دو روش می توان استفاده کرد که احمد از اختلاف میان مدت زمان کار رضا و دوستش استفاده کرده است، پس به وجوه اختلاف اشاره کرده است.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۳۹

در استقرای تمثیلی از مشابهت دو پدیده استفاده می شود و یکی از راه های مقابله با استقرای تمثیلی غلط، «یافتن استدلال تمثیلی مخالف» با آن است.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۰

استدلال کردن و دلیل آوردن عالی ترین فعالیت ذهن بشر است.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۴۱

تعداد نمونه ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند؛ به عنوان مثال، نتایج حاصل از بررسی ۱۰ جعبه سیب از بین ۱۵۰ جعبه سیب، نمی تواند بیانگر نتیجه کلی درباره کل جعبه ها باشد. هنگامی که شرایط استفاده از استقرا را به درستی رعایت نمی کنیم، دچار مغالطه «تعمیم شتاب زده» می شویم.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۲

استدلال تابع قوانینی است که به طور طبیعی ذهن آدمی آن را به کار می برد. آن چه ماهیت استدلال را می سازد، قضایایی هستند که به عنوان مقدمه و تحت این قوانین برای رسیدن به نتیجه سازمان دهی شده اند.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۳

شرایط استقرای تعمیمی قوی:

۱- نمونه ها باید متفاوت و تصادفی باشند.

۲- نمونه ها باید بیانگر همه طیف های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.

۳- تعداد نمونه ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند.

در مثال های مذکور در صورت سؤال، مورد دوم و سوم شرایط استقرای تعمیمی قوی را ندارند.

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۴۴

دانش آموز بتواند با ترتیب دادن چند استدلال بهترین نتیجه را انتخاب کند